Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 061 van 16 september 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: **1. X**
2. X
beiden handelend in eigen naam en als wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X, X en X

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat C. VAN CUTSEM**
Berckmansstraat 89
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X en X, die beiden verklaren van Afghaanse nationaliteit te zijn, handelend in eigen naam en als wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X, X en X, op 1 april 2026 hebben ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 24 maart 2026.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 9 juni 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 26 augustus 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partijen en hun advocaat J. DEKERF *loco* advocaat C. VAN CUTSEM.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Gegevens van de zaak

1.1. De eerste verzoekende partij (hierna: verzoeker) en de tweede verzoekende partij (hierna: verzoekster), die beiden verklaren van Afghaanse nationaliteit te zijn, komen volgens hun verklaringen België binnen met hun drie minderjarige kinderen op 5 april 2025 en verzoeken op 7 april 2025 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) beslist op 24 maart 2026 tot de niet-ontvankelijkheid van deze verzoeken omdat verzoekers reeds internationale bescherming genieten in een andere EU-lidstaat, meer bepaald Griekenland. Dit zijn de thans bestreden beslissingen, die dezelfde dag aangetekend worden verzonden.
1.2. De bestreden beslissing, genomen ten aanzien van verzoeker, luidt als volgt:

"(…)
A. Feitenrelaas

U bent afkomstig uit Dand-e Gori in de provincie Baghlan (Afghanistan) en hebt de Afghaanse nationaliteit. U bent getrouwd met M. I. (O.V. xx.xxx.xxx). Jullie hebben drie kinderen samen: I., N. en Y. (O.V. xx.xxx.xxx).

In Afghanistan kenden jullie problemen met een machtige dorpsgenoot genaamd S. omdat hij ook met uw vrouw wilde trouwen. In 2019 liet S. u door enkele onbekende mannen aanvallen. Omdat jullie levens in gevaar waren, besloten jullie om Afghanistan te verlaten.

U, uw vrouw en jullie twee oudste kinderen verlieten Afghanistan midden 2021. Jullie reisden naar Iran waar jullie zo'n vier jaar illegaal verbleven. Jullie jongste dochter werd geboren in Iran.

Uit angst om teruggestuurd te worden naar Afghanistan, reisden u en uw gezin naar Turkije waar jullie zo'n twee maanden verbleven.

Eind 2024 reiden u en uw gezin naar Rhodos (Griekenland) waar jullie werden opgepakt door de politie. Na twee dagen werden jullie overgebracht naar Leros waar jullie in het opvangcentrum verbleven en op 27 januari 2025 een verzoek om internationale bescherming indienden.

In het opvangcentrum kenden u, uw vrouw en jullie zoon medische problemen, maar jullie werden niet geholpen. Jullie kregen ook weinig eten en drinken in het opvangcentrum.

Tijdens de laatste twee maanden van uw verblijf in het opvangcentrum van Leros probeerde u, zonder succes, een job en accommodatie te vinden voor na uw verblijf in het opvangcentrum.

Op 11 maart 2025 werd de vluchtelingenstatus toegekend aan u en uw gezin.

Kort voordat jullie het opvangcentrum gingen verlaten, kreeg u een bericht van uw vriend Hamid die u waarschuwde dat S. in Griekenland was. U was bang, maar omdat Griekenland een groot land is, dacht u dat S. u niet zou kunnen vinden.

De dag nadat u en uw gezin de Griekse verblijfskaarten (ADET) hadden ontvangen, moesten jullie het opvangcentrum verlaten. Jullie namen 's avonds de boot naar Athene. De volgende ochtend kwamen jullie aan in de stad en gingen jullie de Griekse paspoorten ophalen. Nadien liet u uw gezin achter in een park en ging u op zoek naar werk, accommodatie en een school voor uw kinderen. Nadat u dat niet vond, besloten u en uw vrouw om Griekenland te verlaten.

De volgende dag namen u en uw gezin het vliegtuig naar België waar jullie aankwamen rond 5 april 2025. Op 7 april 2025 dienden jullie een verzoek om internationale bescherming in.

Ter staving van uw verzoek en identiteit legde u de volgende documenten neer: de Griekse paspoorten van u en uw familieleden; de Griekse ADETs van u en uw familieleden; identificatiebrieven van u en uw familieleden van het 'C. C. I.; drie foto's van uw werk voor de Afghaanse Lokale Politie; een foto van een appreciatiecertificaat van uw werk in Afghanistan; een kopie van een medisch attest van 23 december 2025 van de spoeddienst van het ziekenhuis in Libramont over uw opname naar aanleiding van een niersteen; een kopie van een medisch attest van 1 september 2025 van het ziekenhuis in Libramont inzake een raadpleging van uw echtgenote bij de dienst gynaecologie en verloskunde waarbij het motief van de raadpleging voor de behandelende arts niet duidelijk was; het medisch dossier van het opvangcentrum van uw vrouw waaruit blijkt dat ze onregelmatige menstruaties heeft en pijn heeft aan haar onderrug en dat ze hiervoor niet behandeld werd in Griekenland omdat daar enkel mannelijke dokters zijn.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.

- Tijdens uw registratie en uw interview op de DVZ verklaarde u dat u geen medische problemen heeft (Registratie Verzoek om Internationale Bescherming (VIB); bijkomende vragen M-status Griekenland man; Vragenlijst CGVS man; verklaring DVZ man, vraag 29).
- Op het CGVS verklaarde u dat u reeds sinds uw verblijf in Afghanistan lijdt aan een aandoening waardoor u nierstenen aanmaakt. U kreeg hiervoor een medicamenteuze behandeling in Afghanistan (CGVS man, p. 3). In België ging u naar de spoeddienst omdat u een niersteen had. U neemt daarvoor pijnmedicatie (Tramadol, Diclofenac en paracetamol) en krampstillend middel (Buscopan). U moet een afspraak maken bij een nierspecialist, maar dat is nog niet gebeurd (CGVS man, p. 4; groene map, 6). Uit de documenten van de spoeddienst blijkt echter geenszins dat u niet bij machte zou zijn om op volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de procedure deel te nemen. U beaamde dit zelf ook, zowel op de DVZ als op het CGVS (groene map, 6; vragenlijst "bijzondere procedurele noden"; CGVS man, p. 2).

- Bij aanvang van uw persoonlijk onderhoud op het CGVS werd u meegedeeld dat u steeds om pauze kon vragen of om een verduidelijking van de gestelde vragen (CGVS, p. 1-2).

- Het onderhoud verliep op een normale manier. Uit het verloop ervan konden geen problemen worden afgeleid.

- U bezorgde achteraf, nadat u de notities werden toegestuurd, ook geen opmerkingen op het (verloop van het) persoonlijk onderhoud.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Info status
Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn [eurodac marked record d.d. 16/4/2025; groene map, 1 en 2], blijkt dat u en uw gezinsleden reeds internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door jullie niet betwist.

GEAS
In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/ Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf); Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/ Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en

beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).
Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Administratieve situatie
Uit uw verklaringen blijkt dat u, uw vrouw en uw drie kinderen beschikken over de volgende Griekse documenten (groene map, 1 en 2):
- *Griekse paspoorten uitgereikt op respectievelijk 21 maart 2025 en 23 maart 2025 en geldig tot 20 maart 2030 en 22 maart 2030.*
- *Griekse ADETs uitgereikt op 11 maart 2025 te Leros en geldig tot 10 maart 2028.*

U en uw gezinsleden kregen echter geen fiscaal nummer (AFM) en sociaal zekerheidsnummer (AMKA). U heeft nooit stappen gezet om deze documenten te bekomen voor u en uw gezin ofschoon u de noodzaak van deze documenten kende om te kunnen werken in Griekenland (CGVS, p. 5). Nergens uit jullie verklaringen kan blijken dat jullie niet in staat zouden zijn om deze documenten bij terugkeer naar Griekenland in orde te maken.

1. ADET
Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/ RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaatgeneraal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie." Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.
Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort
Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https:// greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)
De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).
4. AMKA nummer (sociale zekerheid)
De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland

ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden is in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (https://www.amka.gr/faq.html) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map 'landeninformatie'). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de AMKA te activeren, maar het AMKA-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de afgifte en activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANIplatform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare_; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociale zekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/ begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.

Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen. U bent hier niet in geslaagd.

Ten eerste verklaarde u dat u en uw familie in het opvangcentrum, als verzoekers om internationale bescherming, onvoldoende eten en drinken kregen en er onvoldoende medisch begeleid werden (CGVS man, p. 3-5, 9). Deze feiten situeren zich echter op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van jullie situatie als begunstigden van internationale bescherming nadien. Wat jullie situatie als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland betreft, moet daarenboven worden benadrukt dat jullie geen concrete, soortgelijke ervaringen doen gelden. Er rust overigens geen verplichting op u en uw gezin om als begunstigden van internationale bescherming bij een eventuele terugkeer naar Griekenland opnieuw in een opvangcentrum te verblijven.
Ten tweede zijn de problemen van u en uw vrouw met S. in Afghanistan en Griekenland omwille van de volgende redenen niet geloofwaardig hetgeen nefast is voor jullie algemene geloofwaardigheid (CGVS man, p. 9; CGVS vrouw, p. 8):

- Uw vrouw kende de naam van S. niet. Nochtans zou het gaan om een rijke en machtige dorpsgenoot, die met haar wilde trouwen, met wie jullie al sinds 2019 problemen hebben omdat hij u wilde laten vermoorden en voor wie jullie zowel Afghanistan als Griekenland moesten verlaten (vragenlijst CGVS vrouw; vragenlijst CGVS man; CGVS man, p. 16; CGVS vrouw, p. 9). Dat uw vrouw als Afghaanse vrouw die thuis blijft de namen van mannen niet zou mogen kennen (CGVS vrouw, p. 8), is geen afdoende verklaring. Van een verzoeker om internationale bescherming mag verwacht worden dat zij op de hoogte is van kernelementen van haar relaas, zeker omdat ze klaarblijkelijk wel wist dat er een machtige man

met haar wilde trouwen. Hetzelfde geldt ook voor de vaststelling dat uw vrouw de naam van de vriend die u in Griekenland waarschuwde voor S. niet kende (CGVS vrouw, p. 8).

- U legde tegenstrijdige verklaringen af over de aanval op u in Afghanistan. Op de DVZ verklaarde u dat S. onbekende mannen naar uw huis stuurde die u aanvielen met een mes (vragenlijst CGVS man, vraag 3.5). Tijdens uw onderhoud op het CGVS verklaarde u dat S. u zelf vier keer stak met een mes (CGVS man, p. 9).

- U legde tegenstrijdige verklaringen af over de verblijfsplaats van S. Op de DVZ verklaarde u dat S. in Athene verbleef. Op het CGVS verklaarde u dat u niet wist waar in Griekenland S. verbleef. Na confrontatie paste u uw verklaringen aan en stelde u dat u niet wist waar in Athene S. verbleef. Dit kan geenszins overtuigen en is tegenstrijdig met uw eerdere, niet mis te begrijpen beweringen dat uw vriend H. u alleen vertelde dat S. in Griekenland was, dat u voor de rest geen andere informatie vernam van H. en dat u ervan uitging dat Griekenland groot is en dat hij wellicht in een ander deel van het land of in een ander deel van Athene woonde (CGVS man, p. 17; vragenlijst CGVS man, vraag 5).

- U legde tegenstrijdige verklaringen af over uw vluchtmotieven. Op de DVZ verklaarde u dat u bang was dat S. u zou vinden en dat jullie daarom besloten om naar België te vluchten (vragenlijst CGVS man, vraag 3.5). Tijdens uw onderhoud op het CGVS verklaarde u dat u en uw vrouw besloten om ondanks de angst in Griekenland te blijven wonen (CGVS man, p. 17).

- Uw verklaringen over het bericht van H. over S. kloppen chronologisch niet. Jullie verklaarden beiden dat jullie het opvangcentrum verlieten één dag na het ontvangen van de ADET (CGVS man, p. 5; CGVS vrouw, p. 6). Later verklaarde u dat u het bericht van H. kreeg in het opvangcentrum, zo'n twee dagen nadat u de ADET kreeg en dat u een dag nadat u het bericht kreeg het opvangcentrum hebt verlaten (CGVS man, p. 16).

Zelfs als er geloof zou worden gehecht aan de problemen met S., quod non in casu dan nog blijkt dat jullie in Griekenland nooit naar de politie gingen (CGVS vrouw, p. 9). Als de Griekse autoriteiten niet op de hoogte zijn van uw problemen, kunnen zij hiertegen niet optreden, temeer daar jullie in Griekenland volgens uw vrouw beroep kunnen doen op de politie (CGVS vrouw, p. 10). Bovendien impliceert hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u de nodige stappen zet. Gelet op de voorgaande bevinding ben ik de mening toegedaan dat u niet alle redelijkerwijze van u te mogen verwachten stappen tot het verkrijgen van hulp en/of bescherming van de in Griekenland opererende veiligheidsinstanties heeft uitgeput en dat u aldus onvoldoende heeft aangetoond dat het verkrijgen van internationale bescherming in België voor u de enige overgebleven uitweg was.

Ten derde, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en werkgelegenheid voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie. Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

In dit verband kan er gewezen worden op de volgende vaststellingen.

• Uit jullie gedrag blijkt niet de minste oprechte intentie om een duurzaam verblijf uit te bouwen in Griekenland:

- Jullie verbleven slecht een drietal maanden in Griekenland, waarvan slecht een vijfentwintigtal dagen als erkende vluchtelingen (verklaring DVZ man, vraag 33; eurodac marked record). Na het ontvangen van jullie ADETs en na het ophalen van jullie Griekse paspoorten verbleven jullie maar één à twee dagen in Griekenland (CGVS man, p. 5; CGVS vrouw, p. 6-8). Op basis van een dergelijk extreem kort verblijf is het totaal onmogelijk om sluitende conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, medische zorgen of (taal)onderwijs in Griekenland.

- U heeft geen stappen ondernomen om de AMKA en AFM voor u en uw gezinsleden aan te vragen (zie supra),ofschoon deze documenten essentieel zijn om in Griekenland te wonen, te leven en te werken.

- Behalve vragen in het opvangcentrum of er taallessen waren, hebben u en uw vrouw in Griekenland geenstappen gezet om Grieks te leren. U zocht ook nooit naar (gratis) taallessen en gebruikte nooit

zelfstudiemethoden. Nochtans was u reeds tijdens uw verblijf in het opvangcentrum op de hoogte van het belang van de Griekse taal om een job te vinden (CGVS man, p. 11-13).

• U stelde dat u geen werk vond in Griekenland (CGVS man, p. 9). Jullie maken echter niet aannemelijk dat jullie in Griekenland geen of onvoldoende toegang tot de arbeidsmarkt hadden:

- Gezien jullie extreem korte verblijf in Griekenland na het ontvangen van de positieve beslissing en na het ophalen van jullie Griekse documenten (zie supra), ontbeert jullie zoektocht naar (legaal) werk sowieso alle ernst.

- U ondernam slechts uiterst beperkte pogingen om werk te zoeken in Griekenland. Tijdens de laatste tweemaanden van uw verblijf in het opvangcentrum van Leros, voordat u de positieve beslissing kreeg (CGVS man, p. 9), ging u alleen langs bij winkels, markten en een landbouwplaats op Leros (CGVS man, p. 13).

- U ondernam geen geloofwaardige pogingen om werk te zoeken na het verkrijgen van uw verblijfs- en reisdocumenten. Uw beweringen dat u in Athene gedurende één dag probeerde om o.a. werk, accommodatie en een school voor uw kinderen te vinden, waarna u besloot om Griekenland te verlaten omdat het niet lukte, zijn niet aannemelijk. Volgens uw eigen verklaringen kregen jullie de paspoorten om acht of negen uur 's ochtends en ging u daarna de hele dag met een Afghaanse jongen op stap om werk, accommodatie, etc. te vinden in Athene (CGVS man, p. 12). Uw vrouw verklaarde echter dat jullie pas klaar waren in het paspoortenkantoor rond de middag, dat jullie vervolgens naar het park gingen en dat u daarna pas vertrok met een Afghaanse man (CGVS vrouw, p. 7). Volgens uw verklaringen had de jongen in Athene een Griekse verblijfskaart en sprak hij 'de taal', i.e. Grieks. Volgens uw vrouw sprak deze jongen echter Engels (CGVS man, p. 13; CGVS vrouw, p. 7). Volgens uw verklaringen ging u op Leros dan weer op stap met een jongen die Engels sprak om werk te vinden (CGVS man, p. 13). U heeft geen enkel bewijs dat u in Athene arbeidskantoren, immokantoren of scholen bezocht (CGVS man, p. 13-14). De namen van de scholen, arbeidskantoren en immokantoren die u zou hebben bezocht in Athene waren u onbekend. U weet niet in welke regio's in Athene de arbeidskantoren en immokantoren die u zou hebben bezocht, gelegen waren (CGVS man, p. 13-14). Uw vrouw kon geen enkele plaats noemen die u die dag zou hebben bezocht (CGVS vrouw, p. 7). U kon niet aantonen dat de vliegtuigtickets naar België pas geboekt werden nadat u een dag in Athene had doorgebracht (CGVS man, p. 13-16). Na uw onderhoud legde u dergelijke bewijstukken evenmin neer.

- Zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw pogingen om werk te vinden in Athene na het verlaten vanhet opvangcentrum, quod non in casu, dan nog zijn deze pogingen uiterst beperkt. U begaf zich louter naar twee arbeidskantoren, waarvan u niet wist of het om private kantoren ging of arbeidsdiensten van de Griekse overheid (CGVS man, p. 13) en ondernam verder niets anders om werk te vinden (CGVS man, p. 15). U ondernam nooit ernstige pogingen om de Griekse taal te leren hoewel u gewezen werd op het belang ervan om een job te vinden (CGVS man, p. 15). U heeft nooit stappen gezet om de AFM en de AMKA te bekomen om legaal te kunnen werken in Griekenland (zie supra). Uw vrouw zocht nooit werk in Griekenland (CGVS man, p. 13).

Gelet op het voorgaande, toonden jullie niet aan dat jullie alle redelijke stappen zouden hebben gezet om in Griekenland toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt waardoor evenmin aannemelijk is dat jullie er bij terugkeer geen of onvoldoende toegang toe zullen hebben.

• U verklaarde verder dat u geen accommodatie vond voor uw gezin in Griekenland (CGVS man, p. 9). Jullie maken echter niet aannemelijk dat jullie in Griekenland geen of onvoldoende toegang tot accommodatie hadden:

- Gezien jullie korte verblijf in Griekenland na het ontvangen van de positieve beslissing en na het ophalen van jullie Griekse documenten (zie supra), ontbeert jullie zoektocht naar accommodatie sowieso alle ernst.

- U ondernam slechts beperkte pogingen om accommodatie te zoeken in Griekenland. Tijdens de laatste tweemaanden van uw verblijf in het opvangcentrum van Leros, voordat u de positieve beslissing kreeg (CGVS man, p. 9), ging u langs bij verschillende immokantoren op Leros die u beschikbare huizen toonden op Leros en andere eilanden. Het personeel zei u echter dat u eerst over een verblijfskaart moest beschikken, hetgeen u nog niet had (CGVS man, p. 14).

- U ondernam geen geloofwaardige pogingen om accommodatie te zoeken na het verkrijgen van uw verblijfs- enreisdocumenten. Uw beweringen dat u in Athene gedurende één dag probeerde om accommodatie te zoeken zijn, net zomin als uw pogingen op werk te vinden, niet aannemelijk (zie supra).

- Zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw pogingen om accommodatie te vinden in Athene, quod non in casu, dan nog zijn deze pogingen uiterst beperkt. U begaf zich louter naar twee immokantoren (CGVS man, p. 14) en ondernam verder niets anders (CGVS man, p. 15).

- In Griekenland hadden u en uw familie doorgaans een dak boven jullie hoofd. Behalve één nacht in Athene diejullie doorbrachten in een park, verbleven jullie steeds in een containerwoning in het opvangcentrum en sliepen jullie één nacht op de veerboot naar Athene (CGVS man, p. 8 en 15).

U toont, gelet op het geheel van bovenstaande motieven, niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).

Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou terechtkomen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).

U maakt niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

• Jullie vrezen verder dat jullie kinderen niet naar school zouden kunnen gaan in Griekenland en slaagden er niet in om er Grieks te leren (CGVS man, p. 9; CGVS vrouw, p. 8). Jullie zetten echter niet alle van u te verwachten stappen om de toegang tot onderwijs te verzekeren:

- *U en uw vrouw ondernamen erg beperkte pogingen om taallessen te volgen (zie supra).*
- *U ondernam geen geloofwaardige pogingen om uw kinderen in te schrijven in een school na het verkrijgen van uw verblijfs- en reisdocumenten. Uw beweringen dat u in Athene gedurende één dag probeerde om scholen te zoeken voor uw kinderen zijn niet aannemelijk (zie supra). Volgens uw vrouw probeerde u zowel voor het verkrijgen van de vluchtelingenstatus als nadien de kinderen in te schrijven in scholen. Ze wist echter niet hoeveel scholen u zou hebben bezocht, welke scholen dat waren en in welke stad of op welk eiland die scholen waren gelegen (CGVS vrouw, p. 11).*
- *Zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw pogingen om uw kinderen in te schrijven in een school na het bekomen van jullie verblijfs- en reisdocumenten, quod non in casu, dan nog zijn deze pogingen uiterst beperkt. U begaf zich in één stad, Athene, naar drie scholen die stelden dat ze geen plaats hadden (CGVS man, p. 12) en ondernam verder niets anders (CGVS man, p. 15).*

Uit niets blijkt bijgevolg dat jullie bij terugkeer naar Griekenland, indien jullie hiertoe de nodige ernstige stappen zouden zetten, geen of onvoldoende toegang tot onderwijs zullen hebben.

• U bent een ondernemende en zelfredzame man en jullie beschikken over een netwerk en financiële mogelijkheden:

- *U werkte in Afghanistan om uw gezin te onderhouden (CGVS man, p. 6-7).*

- U financierde verschillende reisbewegingen met uw gezin naar Iran, Turkije, Griekenland en België (verklaring DVZ man, vraag 33).
- U woonde vier jaar illegaal met uw gezin in Iran en voorzag er al die tijd in hun levensonderhoud door in het zwart te werken (CGVS man, p. 7).
- U slaagde erin om in Griekenland contact te leggen met andere migranten om u te informeren over praktische zaken zoals werk en huisvesting (CGVS man, p. 5 en 13).
- In België staat u in contact met de broer van uw vrouw en de kinderen van uw zus die jullie komen halen in het opvangcentrum en jullie meenemen naar hun huizen (CGVS man, p. 6).
- De reiskosten om met uw gezin van Griekenland naar België te reizen, zo'n 1400 euro, werden betaald door uw vriend H. die een verblijfsvergunning heeft in België (CGVS man, p. 9).
- Hoewel u beweerde dat u de reis van Afghanistan naar Griekenland zelf bekostigde, stelde uw vrouw dat u haar vertelde dat uw paternale oom hielp met de kosten van de reis (CGVS man, p. 7-8; CGVS vrouw, p. 5). Het lijkt er dan ook sterk op dat u geen zicht wenst te bieden op uw daadwerkelijk ondersteunend netwerk.
Uit niets blijkt bijgevolg dat u en uw gezin bij terugkeer naar Griekenland niet opnieuw voldoende zelfredzaamheid aan de dag zullen kunnen leggen en niet opnieuw beroep zullen kunnen doen op jullie netwerk om moeilijkheden die gepaard gaan met een integratie in de Griekse samenleving, waartoe jullie vooralsnog geen geloofwaardige pogingen hebben ondernomen (cf. supra), het hoofd te bieden.
• Jullie medische en/of psychische problemen zijn niet voldoende om aan jullie situatie in Griekenland een aanzienlijk verhoogde mate van kwetsbaarheid toe te kennen, en rechtvaardigen derhalve geen andere perceptie van jullie levensomstandigheden in dit land:
- De impact van uw nierproblemen op uw dagelijks functioneren is eerder beperkt. U haalde de nierproblemen niet aan tijdens uw registratie en uw interview op de DVZ (zie supra). Hoewel u de problemen naar eigen zeggen reeds in Afghanistan had, werkte u in Afghanistan bij de veiligheidsdiensten, werkte u in Iran als tuinier, werkte u in Griekenland naar eigen zeggen één dag als herder en bent u in België actief op zoek naar werk in de landbouw of de dierenzorg (CGVS man, p. 3, 6-7 en 13). Uit de medische documenten kan niet afgeleid worden dat er een impact is op uw dagelijks functioneren. Uit het document blijkt enkel dat u kampte met een nierkoliek ten gevolge van nierstenen die zich volgens de arts vanzelf zullen verwijderen (groene map, 6).
- Uw vrouw verklaarde tijdens haar interview op de DVZ dat ze op weg naar Griekenland een depressie kreeg waarvoor ze langsging bij de psycholoog en medicatie nam, maar dat ze er ondertussen niet veel last meer van heeft (bijkomende vragen M-status vrouw). Ze beaamde dit ook tijdens haar onderhoud op het CGVS (CGVS vrouw, p. 2). In België ging uw vrouw één keer naar de psycholoog. Nadien ging ze niet meer omdat het koud weer werd en voor de kinderen moest zorgen (CGVS vrouw, p. 2). Jullie legden geen medische documenten neer inzake het mentaal welzijn van uw vrouw.
- Uw vrouw kampt met vaginale bloedingen. Hiervoor kreeg ze in België een medicamenteuze behandeling van drie maanden om het bloeden te stoppen en de maandstonden te stabiliseren. Met de medicatie herstelde uw vrouw (CGVS vrouw, p. 3-4). Uw vrouw kampt sinds Afghanistan met maagklachten waarvoor ze in België pillen en siroop neemt. Sinds de geboorte van jullie jongste dochter kampt uw vrouw ook met rugpijn waarvoor in het opvangcentrum een behandeling is besproken die nog niet kon plaatsvinden omdat uw vrouw borstvoeding geeft (CGVS vrouw, p. 4; groene map, 7). Uit de neergelegde medische documenten blijkt niet dat de medische problemen een ernstige impact hebben op het dagelijks functioneren van uw vrouw.
- Uw kinderen verkeren in goede gezondheid (CGVS vrouw, p. 12).
• Niets wijst er bovendien op dat jullie pathologieën een niveau van ernst zou bereiken die zware zorg en complexe monitoring zouden vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn. Jullie hebben namelijk, mede gelet op de hierboven geciteerde informatie over de gezondheidszorg in Griekenland, niet aangetoond dat u en uw gezin in de toekomst geen toegang zullen hebben tot de aldaar beschikbare gezondheidszorg. Jullie hebben in het verleden bovendien niet alle van jullie te verwachten stappen gezet om er toegang te krijgen tot de gezondheidszorg:
- U legde tegenstrijdige verklaringen af over uw eigen medische noden. U maakte tijdens uw registratie en interview op de DVZ geen gewag van medische problemen. U verwees er enkel naar de medische problemen van uw echtgenote, maar niet naar eigen medische problemen. U zei zelfs uitdrukkelijk géén eigen medische problemen gehad te hebben (CGVS-vragenlijst, ingevuld op de DVZ, vraag 3.5; bijkomende vragen M-status Griekenland). Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS stelde u dat u in Griekenland geen hulp kreeg voor uw nierproblemen die u al had sinds u in Afghanistan woonde (CGVS man, p. 3-4 en 9). Daar waar u op het CGVS eerst stellig beweerde dat u niets, zelfs geen tabletten of pillen, in het Griekse opvangcentrum had gekregen, bleek u even later toch pijnmedicatie van de artsen in het opvangcentrum gekregen te hebben (CGVS man, p. 9-10). Gelet op voorgaande tegenstrijdigheden heeft u niet aangetoond dat u zelf in Griekenland medische noden, maar geen toegang tot gezondheidszorg had. Bijgevolg blijkt uit niets dat, indien u bij terugkeer naar Griekenland nood zou

hebben aan medische zorgen, u hiertoe geen toegang zal hebben indien u daartoe de nodige stappen zet.

- In het opvangcentrum had uw vrouw vaginale bloedingen. Door jullie tegenstrijdige verklaringen bieden jullie echter geen zicht op de toegang van uw vrouw tot de gezondheidszorg en op de pogingen die jullie al dan niet ondernamen om een behandeling te krijgen. Uit het medisch dossier van uw echtgenote blijkt dat ze in Griekenland niet werd opgevolgd onder meer omdat de dokters mannen waren (document 7). Volgens uw verklaringen probeerden jullie éénmaal naar het ziekenhuis te gaan voor de bloedingen van uw vrouw op de dag dat jullie het opvangcentrum verlieten. Het personeel van het ziekenhuis lachte jullie uit en stuurde jullie weg (CGVS man, p. 11). Behalve deze ene poging ging uw vrouw volgens u nooit naar een ander ziekenhuis of een andere arts in Griekenland voor hulp (CGVS man, p. 11) ook al stelde u dat de medische toestand van uw vrouw zo ernstig was dat ze kon sterven (CGVS man, p. 9). U verklaarde dat u hierna nooit met artsen sprak en dat u nooit op zoek ging naar andere ziekenhuizen behalve het ziekenhuis op Leros (CGVS man, p. 11). Gevraagd aan uw vrouw om te beschrijven wat ze de dag van het vertrek uit het opvangcentrum deed, maakte ze echter geen enkele melding van een bezoek aan het ziekenhuis. Dat ze zich niet zou herinneren dat ze die dag naar het ziekenhuis ging omdat ze zo ziek was, is niet aannemelijk, zeker omdat ze wel kan vertellen over andere aspecten van die dag zoals het vertrek uit het opvangcentrum, het wandelen en het nemen van de boot (CGVS vrouw, p. 6). Volgens uw vrouw kreeg ze voor haar problemen paracetamol van de artsen in het opvangcentrum en stuurden deze artsen haar tijdens haar verblijf in het opvangcentrum vele keren naar het ziekenhuis in de stad waar ze controles uitvoerden en testen deden. De artsen zouden aan u verteld hebben dat jullie na het krijgen van een positieve beslissing naar de hoofdstad moesten voor een verdere behandeling omdat dat op het eiland niet mogelijk was. Volgens uw vrouw zocht u naar een nieuw ziekenhuis, maar konden jullie zich dat niet veroorloven. Gesteld dat medische zorgen voor erkende vluchtelingen gratis zijn (zie supra), zei uw vrouw louter dat u die zaken opvolgde (CGVS vrouw, p. 10-11). De voorgaande verklaringen zijn niet coherent, waardoor er aan jullie beweerde vergeefse zoektocht naar medische zorgen voor uw vrouw geen geloof gehecht kan worden. Bijgevolg blijkt uit niets dat uw echtgenote bij terugkeer naar Griekenland, indien ze hiertoe de nodige ernstige stappen zet, geen toegang zal hebben tot gezondheidszorg.

- Wat betreft de psychologische problemen van uw vrouw, heeft ze behalve in het opvangcentrum nooit hulpgezocht voor haar mentaal welzijn in Griekenland (CGVS vrouw, p. 10), waardoor uit niets blijkt dat ze bij terugkeer naar Griekenland, indien dit nodig zou zijn en indien ze hiertoe de nodige ernstige stappen zet, geen toegang tot mentale gezondheidszorg zal hebben.

- Uw oudste zoon had koorts in het opvangcentrum. Het opvangcentrum belde naar de ambulancedienst die zei dat ze 's nachts geen ambulances stuurden en dat u dit de volgende ochtend moest bespreken. Uw zoon kreeg medicatie van de artsen in het opvangcentrum en werd beter (CGVS man, p. 10-11). Voor het overige kenden uw kinderen geen medische problemen in Griekenland.

Bijgevolg, en gelet op het feit dat jullie zich niet beroepen op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat jullie niet hebben aangetoond dat jullie, in geval van terugkeer naar Griekenland, zouden worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Jullie documenten kunnen bovenstaande beslissing niet ombuigen:

- Aan jullie identiteit en jullie afkomst wordt in deze beslissing niet getwijfeld.

- De foto's inzake uw werkzaamheden in Afghanistan hebben betrekking op (uw vrees ten aanzien van) uw land van herkomst. Uw verzoek wordt echter beoordeeld ten aanzien van Griekenland, aangezien u daar internationale bescherming geniet.

- Uw overige documenten werden hierboven reeds besproken.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Afghanistan.

(…)"

1.3. De bestreden beslissing, genomen ten aanzien van verzoekster, luidt als volgt:

"*(…)*
A. Feitenrelaas

U bent afkomstig uit Dand-e Gori in de provincie Baghlan (Afghanistan) en hebt de Afghaanse nationaliteit. U bent getrouwd met R. I. (O.V. xx.xxx.xxx). Jullie hebben drie kinderen samen: I., N. en Y. (O.V. xx.xxx.xxx).

In Afghanistan kenden jullie problemen met een machtige dorpsgenoot die met u wilde trouwen. In 2019 liet deze persoon uw echtgenoot aanvallen. Omdat jullie levens in gevaar waren, besloten jullie om Afghanistan te verlaten.

U en uw gezin verlieten Afghanistan in 2021. Jullie reisden naar Iran waar jullie zo'n vier jaar illegaal verbleven. Jullie jongste dochter werd geboren in Iran.

Uit angst om teruggestuurd te worden naar Afghanistan, reisden jullie naar Turkije waar jullie zo'n twee maanden verbleven.

Eind 2024 reiden jullie naar Rhodos (Griekenland) waar jullie werden opgepakt door de politie. Na twee dagen werden jullie overgebracht naar Leros waar jullie in het opvangcentrum verbleven en op 27 januari 2025 een verzoek om internationale bescherming indienden.

In het opvangcentrum kende u medische problemen waarvoor u meermaals langsging bij de artsen in het opvangcentrum en in het ziekenhuis zonder dat u geholpen werd.

Tijdens de laatste twee maanden van jullie verblijf in het opvangcentrum van Leros probeerde uw man, zonder succes, een job en accommodatie te vinden.

Op 11 maart 2025 werd de vluchtelingenstatus toegekend aan u en uw gezin.

Kort voordat jullie het opvangcentrum gingen verlaten, kreeg uw man een bericht van een vriend die waarschuwde dat de machtige dorpsgenoot uit Afghanistan met wie jullie problemen hadden in Griekenland was.

De dag nadat u en uw gezin de Griekse verblijfskaarten (ADET) hadden ontvangen, moesten jullie het opvangcentrum verlaten. Jullie namen 's avonds de boot naar Athene. De volgende ochtend kwamen jullie aan in de stad en gingen jullie de Griekse paspoorten ophalen. Nadien ging uw man in de stad op zoek naar o.a. werk, accommodatie en een school voor de kinderen. Toen hij dit niet vond en omwille van de dreiging die uitging van de machtige dorpsgenoot besloten jullie om Griekenland te verlaten. De volgende dag namen u en uw gezin het vliegtuig naar België waar jullie aankwamen rond 5 april 2025. Op 7 april 2025 dienden jullie een verzoek om internationale bescherming in.

Ter staving van uw verzoek en identiteit legde u de volgende documenten neer: uw Grieks paspoort; uw Griekse ADET; uw identificatiebrief van het 'Centre Culturel Ismailien'; een kopie van een document van 1 september 2025 van het ziekenhuis in Libramont inzake een raadpleging bij de dienst gynaecologie en verloskunde; en uw medisch dossier van het opvangcentrum.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.

- Tijdens uw registratie en uw interview op de DVZ verklaarde u dat u een depressie kreeg toen u op weg was naar Griekenland maar dat u zich nu beter voelde. Tijdens uw onderhoud op het CGVS stelde u dat u éénmaal naar de psycholoog ging in België en dat het nu beter ging. U kampt eveneens met vaginale bloedingen waarvoor u in België een medicamenteuze behandeling kreeg waardoor het beter ging en heeft maagklachten waarvoor u pillen en siroop neemt en rugklachten waarvoor het centrum met u een behandeling besprak (CGVS vrouw, p. 2-4; groene map, 7).

- U legde uw medische dossier neer van het opvangcentrum in België en een rapport van een raadpleging bij de dienst gynaecologie en verloskunde waarbij het precieze doel van de raadpleging onduidelijk was voor de arts (groene map, 7).
- Uit deze documenten blijkt geenszins dat u niet bij machte zou zijn om op volwaardige, functionele en zelfstandige wijze aan de procedure deel te nemen. U beaamde dit zelf ook, zowel op de DVZ als op het CGVS (groene map, 6; vragenlijst "bijzondere procedurele noden"; CGVS, p. 3).
- Bij aanvang van uw persoonlijk onderhoud op het CGVS werd u meegedeeld dat u steeds om pauze kon vragen of om een verduidelijking van de gestelde vragen (CGVS, p. 1-2).
- Het onderhoud verliep op een normale manier. Uit het verloop ervan konden geen problemen worden afgeleid.
- U bezorgde achteraf, nadat u de notities werden toegestuurd, ook geen opmerkingen op het (verloop van het) persoonlijk onderhoud.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Uit uw opeenvolgende verklaringen blijkt dat u uw verzoek om internationale bescherming steunt op dezelfde motieven die ter zake door uw echtgenoot, R. I. (O.V. xx.xxx.xxx), werden uiteengezet. Zijn verzoek om internationale bescherming werd niet ontvankelijk verklaard. De beslissing luidt als volgt:

"[…]"

Derhalve is ook uw verzoek niet-ontvankelijk.

Uw documenten kunnen bovenstaande beslissing niet ombuigen. Aan uw identiteit en afkomst wordt in deze beslissing niet getwijfeld. Uw overige documenten werden hierboven reeds besproken.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Afghanistan.
(…)"

2. Gegrondheid van het beroep

2.1. Verzoekschrift

In een enig middel voeren verzoekers de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 48/6, 48/9 en 57/6, § 3, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) en van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zij werpen tevens een beoordelingsfout op.

Na algemene beschouwingen stippen verzoekers aan dat de verwerende partij onzorgvuldig is tewerk gegaan en onvoldoende hun specifieke situatie onderzocht heeft maar ook dat, tegen de achtergrond van hun persoonlijke situatie, de situatie voor statushouders in Griekenland er zo slecht is, dat zij in geval van terugkeer in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie dreigen terecht te komen. Zij baseren deze conclusie enerzijds op hun eerdere persoonlijke ervaringen in Griekenland, hun individuele situatie als gezin met minderjarige kinderen, hun medische en psychologische problemen en anderzijds op de algemene (leef)omstandigheden voor statushouders in Griekenland, ondersteund door objectieve landeninformatie. Volgens hen zullen zij in geval van terugkeer geconfronteerd dreigen te worden met (levens)omstandigheden die zodanig talrijke belemmeringen inhouden dat er sprake is van een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Vervolgens gaan verzoekers dieper in op hun persoonlijke situatie. Zij wijzen op hun kwetsbaarheid als gezin met minderjarige kinderen, bespreken hun medische en psychologische

problemen, het slachtofferschap van gendergerelateerd geweld wat verzoekster betreft, hun ervaringen in het verleden, hun administratieve kwetsbaarheid bij gebrek aan AFM en AMKA en hun gebrek aan ondersteunend netwerk. Verzoekers bespreken voorts de algemene informatie met betrekking tot statushouders in Griekenland en gaan in op de toegang tot huisvesting, de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg en de sociale zekerheid en wijzen op de verantwoordelijkheid van de Griekse autoriteiten. Zij besluiten dat de beschermingsstatus in Griekenland onvoldoende toereikend is. Tot slot wijzen verzoekers op de actuele situatie in Afghanistan en menen zij dat hen de vluchtelingenstatus dient te worden toegekend.

Verzoekers vragen de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) in hoofdorde om hen de vluchtelingenstatus toe te kennen, in ondergeschikte orde om hen de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen en in uiterst ondergeschikte orde om de bestreden beslissingen te vernietigen en het dossier terug te verwijzen voor bijkomend onderzoek.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoekers voegen ter staving van hun betoog volgende stukken bij het verzoekschrift:

- medisch attest verzoekster *d.d*. 1 september 2025 (stuk 4);
- medisch attest verzoeker *d.d.* 23 december 2025 (stuk 5);
- Cedoca, "*COI Focus AMKA wetgeving Griekenland (update)*", 16 januari 2026 (stuk 6);
- brief UN special rapporteur on Human Rights defenders, 19 februari 2026 (stuk 7);
- brief Griekse organisaties *d.d.* 19 november 2025 (stuk 8);
- Cedoca, "*COI Focus: GREECE, Assistance to Migrants Reports*", 25 juli 2025 (stuk 9).

2.2.2. De verwerende partij legt op 18 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin wordt gewezen op volgende rapporten en waarnaar een weblink wordt toegevoegd:

- RSA/PRO ASYL, "*Recogised Refugees 2025. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", april 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*", 13 februari 2026;
- CEDOCA, *"COI Focus, GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 juni 2026;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026.

2.2.3. Verzoekers leggen op 20 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een eerste aanvullende nota neer met daarbij gevoegd een medisch attest (stuk 1).

2.2.4. Verzoekers leggen ter terechtzitting, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een tweede aanvullende nota neer met daarbij gevoegd een psychologisch attest (stuk 1).

2.3. Beoordeling

2.3.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissingen zijn gesteund en de kritiek van verzoekers daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

2.3.2. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoekers' verzoeken om internationale bescherming al dan niet beantwoorden aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.3. De bestreden beslissingen werden genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de voormalige Richtlijn 2013/32/EU. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat de wet van 16 juni 2026 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie-en asielpact van de Europese Unie, artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet ongewijzigd laat.

2.3.4. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoekers internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij verkregen er, samen met hun drie minderjarige kinderen, de vluchtelingenstatus op 11 maart 2025 en zij werden allen in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 10 maart 2028 (administratief dossier, *Eurodac Search Result*; *Eurodac Marked Record*; 'bijkomende vragen M-status Griekenland'; notities persoonlijk onderhoud verzoeker, p. 4-5 en verzoekster, p. 6; map documenten, stukken 1-2). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" *d.d.* september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026, p. 253). Verzoekers brengen geen elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over een beschermingsstatus zouden beschikken. Zij brengen geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hen verleende status, noch bevatten de administratieve dossiers enige concrete aanwijzing in die zin.

2.3.5. Bijgevolg wordt vermoed dat verzoekers geen nood hebben aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming genieten in een ander land, met name Griekenland.

In dit kader brengt de Raad in herinnering dat het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Verdrag van Genève en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 83-85, en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof van Justitie niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende

behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *"de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid"* (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *"zeer verregaande materiële deprivatie"* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van voormalige Richtlijn 2011/95/EU (heden hoofdstuk VII van de Verordening 2024/1347/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347)) die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.6. Verzoekers betogen in essentie dat zij, samen met hun minderjarige kinderen, bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

2.3.7. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de Verordening (EU) 2024/1347, en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 264-266, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 287-290)). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 256-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 280-281). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 253-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18

september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-257).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 8-24; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 253-254).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 19-20: "*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.";* RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 29). De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025, p. 20-21; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 30). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 23, Cedoca, "*COI Focus GRECE Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's,

certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,… Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202, 266-267, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 39; Cedoca, "*COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA ert accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA-wetgeving en AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 291).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73,60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, "*Travel Documents Greece",* 9 februari 2024; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting

(RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 3; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"* en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven) en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 30 april 2026 elf HELIOS+-centra verdeeld over acht regio's. Er zijn twee centra in

Centraal-Macedonië, Attica en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië, de Noord-Egeïsche regio, Thessalië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een interculturee bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt elf KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven. Negen van de twaalf regionale projecten zitten op basis van de uiterste datum van inschrijving in hun laatste semester (Cedoca, "*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 15).

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+-Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (Cedoca, *"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 7-11; RSA/PRO ASYL "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 29-30; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 47; Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027. De IOM vermeldt, zonder verdere uitleg, op haar website dat nieuwe inschrijvingen sinds 31 januari

2026 niet meer mogelijk zijn en dat het project verderloopt voor de deelnemers die voor eind januari 2026 ingeschreven waren (Cedoca, "*COI Focus Griekenland "Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 18).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 32; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 257-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 51-53; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 281-285).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel RSA/PRO ASYL stelt dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van juli 2026 wordt hiervan geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 285). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (Cedoca, "*COI Focus GRECE. Activiation et accès au marché du travail*", 13 februari 2026, p. 4). Uit voormelde COI Focus blijkt dat een AMKA-nummer nodig is voor de registratie van de arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem, doch dit moet geen actief AMKA-nummer zijn. Hoewel uit de wet blijkt dat geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, kunnen administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer bemoeilijken,

waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat. Echter kan op grond van de voorliggende informatie niet worden besloten dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder is de registratie bij een zgn. e-EFKA nodig om een AMA (*National Insurance Number*) te bekomen. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat indien een statushouder voor het eerst gaat werken ook een AMA vereist is. Deze ontvangt de statushouder na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Om een AMA te bekomen, zijn volgens het "*Verslag Feitenonderzoek*" naar de situatie van statushouders in Griekenland de volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs en bankrekeningnummer (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag Feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 38). *Refugee.Info* vermeldt dezelfde vereiste documenten. Deze bronnen maken geen melding van de vereiste van een geactiveerd AMKA-nummer om een AMA te bekomen of specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders.

Voorts moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Europese Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*
Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .
Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.
De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene

heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto*-uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit voormalige Richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van voormalige Richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van voormalige Richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van voormalige Richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Het recentste AIDA rapport maakt melding van een officiële doorverwijzing in november 2025 naar het Hof van Justitie vanwege aanhoudende niet-naleving, maar deze heeft enkel betrekking op INFR(2023)2097 (*failing to bring its national legislation on family benefits in line with EU*

rules on social security coordination and free movement of workers) (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-27; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202 en p. 264-265; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41-42; 265; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2025"*, juli 2026, p. 287-290).

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 25; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2025*", september 2025, p. 265; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 43-44; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 289).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, zie Cedoca "*COI Focus GRECE Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant*

une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe").

Artikel 33, lid 3, stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights", a*pril 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)
ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

In de voormelde COI Focus wordt gesteld dat de vereiste van een opschorting van een terugkeerbesluit niet van toepassing is op statushouders die een geldige verblijfsvergunning hebben of een certificaat van de aanvraag tot vernieuwing van hun internationale beschermingsstatuut, maar dit gaat in tegen de geciteerde vertaling volgens dewelke een dergelijk document vereist is ongeacht of de statushouder in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning of een beslissing over de vernieuwing van de verblijfsvergunning of de uitkomst van een beroep ter zake afwacht. Zonder bijkomende bronnen die de in de COI Focus gehanteerde lezing bevestigen, kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51 en Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo.

Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/ 4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. p. 49-51, 67; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 35; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 209, 266-268; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 59; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 290-293).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de beschikbare informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 12; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere lidstaat van de Europese

Unie. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7-9; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 11-12; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 17-18; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming van wie de ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 16-17; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

De beschikbare bronnen bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen en dat deze in sommige gevallen zes maanden tot meer dan een jaar kunnen aanslepen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 12-14). Volgens de informatie op de website *Refugee.info Greece*, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asieldienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bv. wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece, "*How to renew your residence permit*", 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asieldienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asieldienst mee dat slechts acht ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-255). Volgens informatie die door de asieldiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts dertien van de vierendertig ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestion of application status*", AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 255; "*certificate of submission of an application*", RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het *Alkyoni*-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van

verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 15-16; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 20-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236-238; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 255-257). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314*." In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,…), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36-38; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 13; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 50). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 238, 260-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 62).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel

beschikt over middelen of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

2.3.8. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de informatie waarop de Raad vermag acht te slaan blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.9. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie in hun verzoekschrift en eerste aanvullende nota tonen verzoekers dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, zoals geduid door het Hof van Justitie, bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden.

2.3.10. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim

e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien. Hier moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt een verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

De Raad wijst er voorts op dat de vaststelling dat een verzoeker als statushouder voor zijn vertrek uit Griekenland zich niet in een situatie van verregaande materiële deprivatie bevond, niet uitsluit dat er actueel een ernstig risico daartoe aannemelijk wordt gemaakt. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie volgt immers dat de beoordeling of de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest, zich niet kan beperken tot een loutere evaluatie van elementen en feiten uit het verleden, maar ook een toekomstgerichte beoordeling vereist van het risico om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

De Raad merkt nog op dat hij, in het kader van het voorliggende beschermingsverzoek, ertoe is gehouden een volledig en *ex nunc*-onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden te voeren, wat impliceert dat hij zowel de elementen moet onderzoeken waarmee de verwerende partij rekening heeft gehouden of had kunnen houden, als deze die zich hebben aangediend nadat de verwerende partij de bestreden beslissing heeft vastgesteld of de nieuwe elementen die aan het licht zijn gekomen nadat de bestreden beslissing is vastgesteld (HvJ 25 juli 2018, C-585/16, Serin Alheto/Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite, ptn. 106-113).

2.3.11. De Raad onderzoekt vooreerst of verzoekers specifieke elementen aanbrengen waaruit voor hen een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken die ertoe zou kunnen leiden dat zij, gelet op hetgeen hierboven werd vastgesteld met betrekking tot de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terechtkomen in geval van terugkeer naar Griekenland.

Het Hof van Justitie heeft niet gedefinieerd welke elementen een "*bijzondere kwetsbaarheid*" vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij "*vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie*".

Artikel 20.4 van de Verordening 2024/1347/EU luidt als volgt: "*Wanneer bij de toepassing van dit hoofdstuk wordt vastgesteld dat een persoon bijzondere behoeften heeft, bijvoorbeeld omdat het gaat om een minderjarige, een niet-begeleide minderjarige, een persoon met een handicap, een oudere, een zwangere vrouw, een alleenstaande ouder met een minderjarig of meerderjarig kind ten laste, een slachtoffer van mensenhandel, een persoon met een ernstige ziekte, een persoon met een geestesziekte of een persoon die folteringen heeft ondergaan, is verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld is blootgesteld, houden de bevoegde autoriteiten rekening met die bijzondere behoeften*." (eigen onderlijning)

Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van een verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van een verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijnen hoofde een "*bijzondere kwetsbaarheid*" aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze moet rekening worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of verzoekers bij terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hen niet in staat stelt om te voorzien in hun meest elementaire behoeften.

In dit verband wordt er verder aan herinnerd dat volgens paragraaf 90 van het voormelde arrest *Ibrahim e.a.* sprake is van een reëel risico op een behandeling strijdig met artikel 4 van het Handvest, indien de verzoeker, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften en die "*negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid*".

Verzoekers zijn de ouders van drie jonge kinderen, met een leeftijd van vier, vijf en negen jaar (bijgeschreven op de bijlage 26 van verzoekster), die in Griekenland eveneens de vluchtelingenstatus ontvingen, alsook een ADET, geldig tot 10 maart 2028. De Raad stipt aan dat deze omstandigheid weliswaar nog niet *ipso facto* inhoudt dat er in hoofde van verzoekers sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid, waardoor zij buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om zouden terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie. Er kan evenwel niet worden betwist dat er in hoofde van verzoekers sprake is van een zekere kwetsbaarheid.

De Raad wijst verder op de verplichting om artikel 24, lid 2, van het Handvest na te leven wanneer de commissaris-generaal en de Raad het Unierecht ten uitvoer brengen, wat hier het geval is, zoals voorzien in artikel 51, lid 1, van het Handvest. Artikel 24, lid 2, bepaalt dat "*bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, [...] de belangen van het kind een essentiële overweging [vormen].*" Uit deze ruime bewoordingen volgt dat het beginsel van het belang van het kind speelt bij elke beslissing die aanzienlijke gevolgen voor deze minderjarige met zich kan meebrengen, ongeacht of de beslissing rechtstreeks is gericht tegen deze minderjarige.

Deze vaststelling wordt bevestigd door artikel 3, lid 1, van het internationale Verdrag inzake de rechten van het kind, dat op 20 november 1989 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, en waarnaar de toelichtingen bij artikel 24 van het Handvest uitdrukkelijk verwijzen. Volgens dat artikel 3, lid 1, moet bij alle maatregelen betreffende kinderen rekening worden gehouden met de belangen van het kind. Bijgevolg heeft deze bepaling in het algemeen betrekking op alle beslissingen en alle handelingen die kinderen direct of indirect raken, zoals het Comité voor de rechten van het kind van de Verenigde Naties heeft opgemerkt (zie dienaangaande, Algemeen Commentaar nr. 14 (2013) van het Comité voor de Rechten van het Kind over het recht van het kind om zijn belangen de eerste overweging te laten vormen (artikel 3, lid 1), CRC/C/GC/14, punt 19] (HvJ 11 maart 2021, C-112/20, M.A., pt. 36-38).

Het beginsel van het hoger belang van het kind is eveneens vervat in artikel 20.5 en overweging 15 van de Verordening (EU) 2024/1347.

Artikel 20.5 van de Verordening (EU) 2024/1347 stelt:

"*Bij de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk die betrekking hebben op minderjarigen, plaatsen de bevoegde autoriteiten het belang van het kind voorop*."

Overweging 15 van de Verordening (EU) 2024/1347 luidt als volgt:

"*Bij de toepassing van deze verordening moet het belang van het kind voorop staan, overeenkomstig het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 1989. In het kader van de beoordeling van het belang van het kind moeten de autoriteiten van de lidstaten met name terdege rekening houden met het beginsel van eenheid van gezin en met het welzijn en de sociale ontwikkeling,*

de taalvaardigheden, de veiligheid en de opvattingen van de minderjarige, naar behoren rekening houdend met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige."

Bijgevolg dient het belang van het kind bij de toepassing van de Verordening (EU) 2024/1347 voorop te staan.

Het belang van het kind is een complex begrip en de inhoud ervan moet per geval en op individuele basis worden bepaald. De beoordeling van het belang van het kind bestaat uit het evalueren en vervolgens afwegen van alle elementen die nodig zijn om een beslissing te nemen in een specifieke situatie voor elk individueel kind. Blijkens overweging 15 van de Verordening (EU) 2024/1347 betreffen deze elementen het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige, overwegingen van veiligheid en de opvattingen van de minderjarige; deze elementen dienen tevens te worden beoordeeld in overeenstemming met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige. Hieruit volgt dat overwegingen met betrekking tot het belang van het kind zelden worden bepaald door één enkele, allesoverheersende factor. De beoordeling van het hoger belang van het kind kan inhouden dat verschillende - desgevallend concurrerende of moeilijk te verzoenen - elementen tegen elkaar worden afgewogen teneinde de ontwikkeling van het kind te ondersteunen. Een meer nauwgezette zorgvuldigheidsplicht is dus van tel.

In het verlengde hiervan wordt eveneens gewezen op artikel 57/1, § 4, van de Vreemdelingenwet dat luidt als volgt: "*Het hoger belang van het kind is een doorslaggevende overweging die de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen moet leiden tijdens het onderzoek van het verzoek om internationale bescherming*."

Uit de verklaringen van verzoekers blijkt dat zij binnen de maand na het verkrijgen van hun vluchtelingenstatus en amper één tot twee dagen na het verkrijgen van hun documenten Griekenland verlieten (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud verzoeker, p. 5 en notities persoonlijk onderhoud verzoekster, p. 6-8). Verzoekers hebben niet gewerkt in Griekenland, hadden doorgaans een dak boven hun hoofd en namen geen doortastende initiatieven om hun situatie te verbeteren. Los van dit gebrek aan het nemen van initiatieven, kan niet zonder meer worden aangenomen dat verzoeker en verzoekster bij terugkeer in staat zullen zijn om in hun levensonderhoud en dat van hun minderjarige kinderen te voorzien. Er dient te worden benadrukt en herhaald dat het onderzoek van het beschermingsverzoek ingediend door verzoekers zich niet kan beperken tot een beoordeling van hun levensomstandigheden in Griekenland als statushouders voor hun vertrek uit deze lidstaat, maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen worden, rekening houdend met hun individuele omstandigheden. Uit de bestreden beslissingen kan niet blijken dat dit onderzoek, zeker niet wat de minderjarige kinderen betreft, afdoende werd gevoerd.

Daar komt bij dat verzoekers in hun aanvullende nota van 20 augustus 2026 wijzen op de actuele zwangerschap van verzoekster en ter staving hiervan wordt een doktersattest neergelegd dat bevestigt dat zij daadwerkelijk zwanger is en gynaecologisch wordt opgevolgd in het ziekenhuis. Ter terechtzitting verduidelijken verzoekers dat verzoekster vijf maanden zwanger is en leggen zij tevens een rapport van psychologische opvolging van verzoekster *d.d.* 25 augustus 2026 neer, waaruit blijkt dat zij sinds begin dit jaar maandelijks wordt opgevolgd door een klinisch psycholoog, dat zij psychologisch lijdt (ten gevolge van haar parcours in Afghanistan) en dat zij de volgende symptomen vertoont: slaapproblemen, herbelevingen, aanzienlijk stressniveau, aanhoudende vrees en intrusieve gedachten. Reeds bij de Dienst Vreemdelingenzaken maakte verzoekster gewag van een depressie, die begon onderweg naar Griekenland, waarvoor zij medicijnen neemt en gaf zij aan dat het al beter gaat (administratief dossier, 'verklaring DVZ', punt 29 en 'bijkomende vragen M-status Griekenland' verzoekster). Tijdens haar persoonlijk onderhoud verwees verzoekster opnieuw naar haar mentale problemen, die begonnen op weg naar Griekenland, en verklaarde zij dat zij al één keer naar een psycholoog in België is geweest (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud verzoekster, p. 2, 10). Verder wees zij tevens op maagproblemen (die er waren van in Afghanistan), rugpijn (sinds de geboorte van haar jongste dochter) en vaginale bloedingen (die begonnen in Griekenland) en waarvoor zij in België opvolging en medicatie heeft gekregen (*ibid*., p. 3-4, 10). Hoewel uit de neergelegde medische documenten (administratief dossier, map documenten, stuk 7 en aanvullende nota, stuk 4) niet blijkt dat de medische problemen een ernstige impact hebben op het dagelijks functioneren van verzoekster, kan er niet omheen gegaan worden dat de specifieke situatie van verzoekers wezenlijk is gewijzigd en gekenmerkt wordt door bijkomende medische noden. Uit de bijgebrachte medische attesten blijkt immers dat verzoekster zwanger is, met een vermoedelijke bevallingsdatum binnen vier maand zoals toegelicht ter terechtzitting, en dat zij inmiddels

ook sinds begin dit jaar psychologisch wordt opgevolgd en symptomen vertoont die mogelijks een invloed kunnen hebben op de zwangerschap. Bovendien blijkt dat verzoekster in het verleden gynaecologische problemen in Griekenland heeft gekend.

Verzoeker van zijn kant gaf aan dat hij reeds van in Afghanistan lijdt aan een aandoening waardoor hij nierstenen aanmaakt en waarvoor hij pijnmedicatie en krampstillend middel neemt. Hij gaf aan dat hij daarvan pijn ondervindt en niet goed kan plassen en dat hij een afspraak bij een nierspecialist moet maken, maar dat dit nog niet gebeurd is. Hij werd één keer met spoed opgenomen omwille van nierstenen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud verzoeker, p. 3-4 en map documenten, stuk 6 en aanvullende nota, stuk 5). Evenwel kan uit de voorliggende medische documenten niet worden afgeleid dat er een impact is op zijn dagelijks functioneren en blijkt hieruit enkel dat hij kampte met een nierkoliek ten gevolge van nierstenen die zich volgens de arts vanzelf zullen verwijderen. De Raad stipt niettemin aan dat redelijkerwijze aangenomen kan worden dat verzoeker de kostwinner zal dienen te zijn bij een eventuele terugkeer naar Griekenland en dat dit element tevens in de beoordeling dient te worden betrokken.

Uit de notities van de persoonlijke onderhouden kan daarnaast niet blijken dat verzoekers actueel over een betekenisvol netwerk beschikken in Griekenland dat hen in staat zou kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na hun terugkeer naar Griekenland te maken kunnen krijgen voor de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting. Verzoekers hebben familieleden in België, konden in het verleden rekenen op financiële bijstand van een vriend en leken, gelet op tegenstrijdige verklaringen, geen zicht te willen bieden op hun daadwerkelijk ondersteunend netwerk (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 6-9 en verzoekster, p. 5). In de huidige stand van zaken en gelet op het voorgaande kan niet zonder verder onderzoek bevestigd worden dat er bij verzoekers, een gezin met drie minderjarige kinderen en nog een vierde op komst, geen sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid die hen verhindert hun rechten als statushouder te doen gelden.

Bij de beoordeling van de in België ingediende verzoeken om internationale bescherming dient dan ook rekening te worden gehouden met de specifieke situatie van verzoekers, die een gezin vormen met drie jonge kinderen, terwijl verzoekster thans zwanger is en in psychologische opvolging is en zij dus bij een terugkeer naar Griekenland aldaar zal moeten bevallen en zal moeten zorg dragen voor een pasgeborene.

De Raad is van oordeel dat deze elementen, in hun samenhang beschouwd, wijzen op een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekers. De zwangerschap, gepaard gaande met psychologische opvolging en eerdere medische klachten, brengt immers met zich mee dat verzoekers bij een terugkeer naar Griekenland, nog meer dan tijdens hun eerdere verblijf in Griekenland het geval was, aangewezen zullen zijn op medische zorg en sociale hulp vanwege de Griekse overheid, terwijl de nakende bevalling en zorg voor een pasgeboren baby ook des te meer noodzaakt dat verzoekers bij een terugkeer naar Griekenland snel toegang moeten hebben tot adequate huisvesting, aangepaste voeding en de nodige sanitaire voorzieningen.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de bijgebrachte, actuele landeninformatie waaruit blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd, problematisch en erg precair kan zijn, met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden, (ii) het feit dat verzoekers een gezin vormen met drie jonge kinderen, hetgeen reeds wijst op een verhoogde kwetsbaarheid, (iii) het gegeven dat verzoekster zwanger is en bovendien psychologisch wordt opgevolgd; en (iv) de vaststelling dat het hoger belang van de kinderen niet afdoende mee in overweging is genomen –, is de Raad van oordeel dat een verder en gedegen onderzoek naar verzoekers' situatie als begunstigden van internationale bescherming in/bij terugkeer naar Griekenland is aangewezen.

Er blijken in hoofde van verzoekers en hun gezin immers specifieke elementen aanwezig die mogelijks wijzen op een bijzondere kwetsbaarheid en die nader moeten worden onderzocht. Er kan in deze stand van zaken immers niet worden uitgesloten dat verzoekers en hun gezin, rekening houdend met deze concrete medische en familiale omstandigheden, bij een terugkeer naar Griekenland, buiten hun wil en persoonlijke keuzes om, zouden terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hen niet in staat stelt te voorzien in hun meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor hun fysieke of mentale gezondheid

of hen in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

Gelet op bovenstaande vaststellingen oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet zijn vervuld. De situatie van verzoekers in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

In acht genomen wat voorafgaat, kan de Raad op basis van de elementen in het rechtsplegingsdossier, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, in deze stand van zaken het verzoek om internationale bescherming niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

2.3.12. Gelet op de concrete omstandigheden in deze zaak ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in oud artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen. Bijgevolg dienen de bestreden beslissingen overeenkomstig oud artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de Vreemdelingenwet, waarvan de inhoud thans is overgenomen in artikel 2.60, § 2, tweede lid, van de wet van 17 juni 2026 betreffende de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, te worden vernietigd.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken en de argumenten van de commissaris-generaal, die niet verschijnt noch vertegenwoordigd is ter terechtzitting, niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissingen, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 24 maart 2026, worden vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zestien september tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERKIMPEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
K. VERKIMPEN	V. SERBRUYNS